

Az államháztartás helyzete

Az elkövetkező időszakot meghatározó költségvetés-politika prioritása, hogy a gazdaság teljesítménye a válság előtti szintet minél hamarabb elérje, ugyanakkor középtávon a gazdasági növekedésből származó többletbevételekkel a GDP-arányos költségvetési hiány újra 3% alá csökkenjen. A kormány továbbra is elkötelezett a családok támogatása, a munkaalapú gazdaság erősítése, hazánk innovációs képességének fejlesztése, a nemzetpolitikai célok megvalósítása, valamint Magyarország külső és belső biztonságának garantálása mellett.

Ezen célkitűzések szem előtt tartásával a költségvetési kitekintés az uniós módszertan szerinti ún. ESA-hiány tekintetében a 2023. évre 3,9%-os, 2024-re 3,0%-os, 2025-re pedig 2,0%-os GDP-arányos hiánnyal számol.

1.1. A KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOK ALAKULÁSA

A 2023-2025-ös évekre vonatkozó költségvetési kitekintés a törvénytervezetet megalapozó makrogazdasági pályára épül.

A számítások az ún. „változatlan költségvetési politika” forgatókönyvet feltételezik ott, ahol nincs a hatályos szabályozástól eltérő országgyűlési vagy kormányzati döntés. (Magyarán ez egy *feltételezés*, ami értelemszerűen a valóságban több ponton a jövőbeli, máig meg nem született döntések alapján másként fog alakulni.)

A **hitelintézetek** által 2020-ban befizetett többletadó az azt követő 4 évben egyenlő részletekben levonható az adókötelezettségükből.

A **kiskereskedelmi adó** 2022-től is hozzájárul az egészségügy és a járvány elleni védekezés forrásaihoz.

Az **általános forgalmi adó** esetében az újonnan vásárolt vagy épített lakások áfája 27%-ról 5%-ra csökken 2022-ig (átmeneti rendelkezésekkel 2026-ig).

A **munkáltatói terhek** 2022-ben bekövetkező mérséklése után középtávon a bérek növekedésére vonatkozó feltételek teljesülésével további adócsökkentésre kerülhet sor.

A **személyi jövedelemadó** kulcsa – technikai feltevésként – a teljes időhorizonton 15%. A számítások tartalmazzák a 25 év alatti fiatalok személyi jövedelemadó mentességét, mellyel az érintettek jellemzően 22,6%-kal magasabb nettó jövedelemre tehetnek szert. Tartalmazzák továbbá a friss házasok adókedvezményét, a gyermekek után igénybe vehető kedvezményeket, a legalább négy gyermeket nevelő anyák szja mentességét, illetve a nyugdíjas munkavállalók járulék és szociális hozzájárulási adó mentességét is.

A **központosított bevételek** legnagyobb tételét az útdíjak teszik ki, melyek növekedése várható az úthálózat és a forgalom bővülésével.

A **rehabilitációs hozzájárulás** esetén a kitekintés számol a létszámváltozással és a minimálbér emelkedésének hatásával a teljes időhorizonton.

A **nyugdíj** kiadások és a **jövedelem pótló ellátások** megőrzik reálértéküket, az inflációt követő mértékben emelkednek, valamint fokozatosan bevezetésre kerül a 13. havi nyugdíj, és a nyugdíjasok részesülhetnek a gyors gazdasági növekedés eredményéből a nyugdíjprémium révén, mivel a gazdaság újraindulását segítő programnak is köszönhetően 2025-ig fenntartható a 4%-os vagy e feletti növekedési ütem.

A **gyógyító-megelőző ellátások** esetében az orvosok 2021-ben indult és több évig tartó bérfeljavítási programja, valamint az egészségügyi szakdolgozókat megillető újabb béremelések összege érvényesül.

Az **Európai Unió forrásból megvalósuló fejlesztéseknél** új uniós költségvetési ciklus kezdődött 2021-től. A kohéziós forrásokat a 2021-2027-es időszakban kiegészítik a Next Generation EU transzferei, amelyen belül a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (Recovery and Resilience Facility, RRF) a koronavírus-világjárvány okozta közvetlen gazdasági és társadalmi károk helyreállításának elősegítésére és a gazdaság újraindítására szolgál.

Az **Unió programokhoz kapcsolódó bevétel** a 2022-es év után, 2023-ban is magas összeget, több mint 3000 milliárd forintot érhet el, majd e bevételek 2025 végére fokozatosan csökkennek. A 2021-2027-es időszakban 22,5 milliárd eurós kohéziós, valamint 11,9 milliárd eurós agrárpolitikai forrásra számíthat hazánk. A Next Generation EU keretösszegéből Magyarország 8,5 milliárd euró vissza nem térítendő forrásra jogosult.

Folytatódnak a Kormány által meghirdetett, **hazai forrásból finanszírozott beruházások**, így különösen a paksi atomerőmű beruházásának kivitelezése, a kiemelt közút és vasútépítések, ipari parkok kialakítása, a Budapest-Belgrád vasút építése, az Egészséges Budapest Program, területfejlesztési, fővárosi fejlesztési feladatok, valamint a Modern Városok Program és a Magyar Falu Program beruházásai.

A **Honvédelmi Minisztérium** költségvetése 2022 után GDP-arányosan évente 0,2%-ponttal nő, amíg el nem éri a GDP 2%-át 2024-ben.

Az **állami vagyon kiadások** alakulásában főként a Paks 2 beruházás előrehaladása játszik szerepet.

A nettó pénzforgalmi **kamatkiadás** a központi alrendszerben a GDP arányában stagnál. Az eredményszemléletű kamatok ugyanakkor 2,2%-ról fokozatosan 1,9%-ra csökkennek.

1.2. AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ELŐREJELZÉSÉVEL VALÓ ÖSSZEHASONLÍTÁS

Az Európai Bizottság 2021-es tavaszi előrejelzésében 2022-re 4,5%-os európai uniós módszertan szerinti hiánnyal számol, míg a költségvetési törvényjavaslat 5,9%-os hiánycélt tűzött ki. A Bizottság jóval kedvezőbb makrogazdasági pályát vetít előre, 2021-re 5%-os növekedést vár (míg a magyar kormány 4,3%-osat), és 2022-re 5,5%-ost (szemben a kormányzati 5,2%-os prognózissal). Ennek következtében a GDP szintje 1%-kal magasabb lehet a Bizottság szerint, ami jelentős részben magyarázza a kormányéhoz viszonyított 1,5%-kal kedvezőbb deficit előrejelzését.

Továbbá az Európai Bizottság előrejelzésének lezárásáig nem volt ismert a 2022. évi költségvetési törvényjavaslat. A Bizottság számos, a gazdaság újraindítását szolgáló, az előrejelzése készítésekor már bejelentett intézkedést figyelembe vett, így például az újonnan épített lakások áfájának csökkentését, az otthonfelújítási programot, az orvosi béremeléseket és a 25 év alattiak személyi jövedelemadó-mentességét. Ezeket az intézkedéseket a 2022-es költségvetési törvényjavaslat is tartalmazza.

A GDP-hez viszonyított, uniós módszertan szerinti adósság a Bizottság szerint 2022. év végén 77,1% lehet, míg a 2022. költségvetési törvényjavaslat szerint 79,3%. Az eltérést döntően az magyarázza, hogy a 2021-2022-es időszakban a kormány által kitűzött hiánycélok – az említett okból eredően – meghaladják a Bizottság által prognosztizált szintet, valamint a GDP növekedési üteme is magasabb a bizottsági prognózisban, amit szintén alacsonyabb adósságszintet eredményez.